

2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (XV): boală de familie?

- Ce s'a ales din casa asta ... - familia lui Șerban Cioran n-a mai ajuns în stradă!

- de câte ori am spus povestea?

șagunism - tribunism

Vocația mea literară? E o boală de familie!

Mama mea a dus mai departe această boală de familie ...

am avut o educație mai mult germană decît franceză

Casa noastră

Ce s'a ales din casa asta, Vecine Neculai al popii!

Aici s-a născut Emil Cioran

Casa protopopului Emilian Cioran 1846

Ulița Popilor 1864 - 1865

Casa Cioran, dar de nuntă!

2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți

pe urmele lui Octavian Goga, în Rășinari!

Despre trecutul „caselor Goga și Cioran” aflăm din legenda lui Corneliu Lubinski; finalizăm reproducerea: «În spatele casei vechi a ridicat un impozant pavilion de dans din zid, pavilion larg, în care puteau dansa sau asista în jur de 300 de persoane, având în fundul lui un podișor din care cânta taraful. În partea opusă Uliței Popilor a amenajat o popicărie cu două piste acoperite. Atractivitatea noului local a fost atât de mare, încât multe cârciumi din sat au fost obligate să închidă, din lipsă de clienți. Cea mai afectată a fost cea a lui Cioran, aflată la mai puțin de 100 metri de localul lui Vidrighin. Șerban Cioran a căutat arendași, dar n-a mai putut găsi și în 1893 s-a mutat cu familia aci. Doi ani mai târziu a intervenit furtul din primărie și împrumutul de la „Albina” girat cu această casă și gospodărie. Toate aceste lovituri, în cele din urmă l-au doborât pe Șerban Cioran. Vreo trei ani a plătit dobânzile la împrumut, apoi n-a mai putut, pentru că începuse să-și caute leacul nenorocirilor în băutura. Banca i-a acordat un termen de grație, după care, directorul Partenie Cosma, a răscumpărat în nume personal polița, intrând deci în posesia casei. În 1905, a somat pe Șerban Cioran să o evacueze. Șansa familiei de a nu ajunge în stradă, a fost faptul că, mama Stanei Cioran (născută Dancăș, soția lui Șerban) se născuse Ciuceanu și moștenise de la tatăl ei, Iacob Ciuceanu, casa din dreapta podului de peste râu, pe strada spre Școala Generală. Casa era cu două nivele și avea în față ușa de prăvălie (pe care a ținut-o Stana, până târziu).

Sus, **în zid se mai păstrează până astăzi inscripția în chirilice**, indicându-l pe Iacob Ciuceanu și **anul construcției: 1846**. Această femeie – care se pare că se numea tot Stana – locuia peste drum, în prima casă din stânga podului și era văduvă. Se născuse prin 1830, deci în 1906 avea 76 de ani. Își iubea fiica ce-i purta numele, atât de mult, încât, atunci când ginerele ei Șerban Cioran a decăzut, ea i-a întreținut familia. Protopopul Emilian Cioran, nepotul ei, spunea că fără sprijinul ei, n-ar fi putut urma școlile din Sibiu. Când a văzut situația tragică a familiei fiicei ei - cu 7 copii - a trecut imediat casa moștenită de la tatăl ei, Iacob Ciuceanu, pe numele acesteia. Și astfel, **familia lui Șerban Cioran n-a mai ajuns în stradă**, ci s-a mutat în această casă. Aci se va căsători și va trăi cu Elvira Comănicu, originară din Veneția de Jos, viitorul protopop Emilian Cioran. Aci se vor naște cei trei copii ai lor: Virginia, Emil și Aurel (se pare că ar fi existat și al patrulea copil, mort curând după naștere). **Casa Cioran, din Ulița Popilor, a fost oferită de noul proprietar, Partenie Cosma, ca dar de nuntă lui Octavian Goga**. Este interesant că întabularea nu s-a făcut pe numele poetului, ci pe al mamei lui. Se presupune deci că a existat o înțelegere prealabilă între Cosma și Aurelia Goga. Din cele de mai sus, ar rezulta că cele două familii și-ar fi purtat reciproc resentimente. Nu este adevărat. A existat o anumită răceală, care explică absența protopopului în 1938 din cortegiul funerar de la București, sau afirmația lui Emil că el n-a avut nevoie de sprijinul lui Goga, ca și tendința lui Aurel de a schimba subiectul când era vorba de poet». O lecție de viață, valabilă în toate vremurile!

Astfel, s-a clarificat și eroarea de interpretare (dintr-un articol), sesizată de părintele Nicolae Jianu: tatăl protopopului Cioran nu a fost preot! Să redescoperim poetic „casa Goga” și în versurile poeziei „**Casa noastră**”: «**Trei pruni frățimi, ce stau să moară,**/ Își tremur’ creasta lor bolnavă,/ Un vânt le-a spânzurat de vârfuri/ Un pumn de fire de otavă./ Cucuta crește prin ogradă/ Și polomida-i leagă snopii .../ - Ce s’a ales din casa asta,/ Vecine Neculai al popii! .../ **De pe pereții ’ngălbeniți**/ Se deslipește’n pături varul/ Și pragului îmbătrânit/ Începe-a-i putrezi stejarul; Iar dacă razele de soare/ Printre șindrile făcu-și cale,/ Văd sporul pânzei de păianjen/ Și’nfiolate mor de jale./ **Cum dorm acum de mult pierdute,**/ Supt vreascurile stinse-a vetrii,/ Poveștile’nșirate seara/ De-atâtea cuscre și cumetri;/ Cum tremură cenușa aspră,/ Ce’nfiorați îmi par cărbunii,/ De vraja care-o mai păstrează/ Din câte povesteau străbunii .../ **Înfipt în meșter-grindă, iată-l,**/ Răvașul turmelor de oi:/ Șiragul lui de creștături/ Se uit’ atât de trist la noi./ Îmi duce mintea’n alte vremi/ Cu slova-i binecuvântată,/ - În pragul zilelor demult/ Parcă te văd pe tine, tată,/ **Și parc’aud pocnet de biciu**/ Și glas stăruitor, de slugă,/ - Răsare mama’n colțul șurii/ Așează’n cet merindea’n glugă ... /Înduioșată mă sărută/ Pe părul meu bălan, pe gură:/ „Zi Tatăl nostru seara dragă,/ Și să te porți la ’nvățătură!”/ **Și uite-mi trec pe dinainte**/ În rânduri-rânduri toate cele:/ - Orașul înnegrit de fumuri/ Și toate plânsetele mele./ -Cum am făcut apoi cuminte/ Cu vremea ce înainta,/ Și m’am trezit pe nesimțite/ Că-mi zice satul: - Dumneata .../ Și câtor strigături la joc/ Țineam cu glasul meu ison,/ **De câte ori am spus povestea**/ Lui Alexandru Machidon./ Și ca un cântec cum s’a stins/ Frumoasa mea copilărie- / Și dragostea de două veri/ Cu fata popii Irimie .../ **Cu valul vremilor ce curg**/ Atâtea cântece s’au dus/ Și valul vremilor ce curg/ Atâtea cântece-a răpus .../ Eu vă sărut păreți străbuni, / Pe varul alb scobit de ploaie .../ **De ce-ți ștergi ochii cu cămașa,**/ - Ori plângi, vecine Neculaie?».

În „**Fragmente autobiografice**”, poetul Octavian Goga își dezvăluie secretele, răspunzând la întrebarea: „**Vocația mea literară?**”: **E o boală de familie**: străbunicul meu, care a murit la 1812 și care se chema preacucernicul protopop Sava dela Rășinari, a fost un cărturar și a lăsat în casa lui foarte multe scrieri, unele ticluite de el, cele mai multe copiate: vreo 30 de cărți în manuscris, care se găsesc unele în

muzeul dela Petersburg; altele înmîinate lui Weygand la Lipsca, împrumutate de tatăl meu, ca să nu le mai primească înapoi; pe altele, d-l Iorga le-a trecut la Academia Română, unde se găsește o foarte frumoasă copie după „**Învățăturile lui Neagoe Basarab**”; și numai una din aceste cărți mai e la mine. **Vasăzică boală veche.** Pe urma preacucernicului protopop Sava, a venit un alt preacucernic protopop, tatăl mamei mele, care și dînsul era cărturar și care, în acel timp, a fost profesor de muzică la seminarul din Sibii.

Prietenul lui Cipariu, el l-a scăpat la 1848, cînd au fugit de Unguri, fără ca prin aceasta să-și ia vreo răspundere asupra lui, în legătură cu sistemul ciparian de scriere. Și dînsul, protopopul acesta a trăit 3 ani la Rîmnicul-Vîlcea, fiind protopop pe vremea revoluției din 1848, stînd la un boier din Glogoveni, de unde s’ a întors acasă încărcat cu amintiri, plin de cîntece și de toate acele impulsuri, pe urma cărora nepotul sau strănepotul lui a venit să constate o indisolubilă legătură între cele două versante ale Carpaților. Mama mea a dus mai departe această boală de familie, fiindcă și dînsa a scris, chiar și poezii, înainte cu 40-50 de ani, pe care le-a publicat în revista „**Familia**” dela Oradea Mare, unde se scria în vremurile acelea. **În orice caz, am avut o educație mai mult germană decît franceză încît, din toată copilăria, îmi aduc aminte că am avut mereu sub ochi baladele lui Uhland.** Ca o notă de curiozitate, pot să vă spun că Eminescu, în peregrinările lui continue prin Ardeal, acest suflet chinuit care și-a dat seama nu numai că e vorba de a forma o unitate literară și sufletească, dar, pentru a constata aceasta, a simțit nevoia s’o verifice la fața locului, Eminescu a stat 2 zile la Rășinari, în casa acestui protopop, care, aflîndu-l prin anul 1868, într’o situație oarecum de lipsă de mijloace, i-a făcut rost de ce-i trebuia și pe urmă l-a trecut înapoi în țară, neavînd pașaport, prin Vama Cucului. Despre acest episod din viața lui Eminescu, vorbește Nicolae Densușianu, în scrisoarea publicată în „**Anuarul Societății pentru crearea unui fond de teatru român pe anii 1899-1900**”».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xv-boala-de-familie-ce-sa-ales-din-casa-asta--familia-lui-serban-cioran-n-a-mai-ajuns-in-strada-de-cate-ori-am-spus-...

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2021 - Anul Goga, anul tinerilor oțeliți (XV): boală de familie? - Ce s'a ales din casa asta ... - familia lui Șerban Cioran n-a mai ajuns în stradă! - de câte ori am spus povestea?

Marius HALMAGHI 11.04.2021 22:21 263 vizualizari 0 comentarii

NEW FIT SHAPERS
Shaped by you
Triumph

În: **Tribuna**, 11 aprilie 2021